

Ugerapport fra sommerland ... ugebrev 9, 24. juli 2005

Efter en periode med lavthængende skyer, tåge og regn er det nu for alvor blevet sommer. Såvel mennesker som dyr stønner i den bagende sol og op til 20 °C, og flere har måttet ty til drastiske afkølingsmetoder såsom middagslur på snefanerne eller frokostfodbad i elvene. Man kan nærmest betegne situationen som arktisk hedeølge - eller måske er det bare den globale opvarmning, der slår igennem? Der kan i den forbindelse observeres adskillige lokale solskoldninger, hvis man kigger efter. Vi klager dog ikke, så længe det blot blæser lidt; vinden er absolut nødvendig for at holde horderne af myg på passende afstand. Myggebestanden har heldigvis toppet og er på retur til stor glæde for områdets tobenede (og firbenede?) væsener. Skiftet til det gode vejr kom cirka samtidig med at denne uges reportere ankom til stationen - måske er der en sammenhæng her?!

Den botaniske udfordring denne sommer er at genanalysere vegetationen langs den mere end 6 kilometer lange linje, ZERO linjen, som er udlagt fra strandengen ved kysten og til toppen af det lokale bjerg - Aucellabjerg - et ca. 900 meter højt fjeld nord for stationen. I den kommende tid vil man derfor kunne se to botanikere og en lav-botaniker mave sig op af Aucellaskråningen som sommerfuglelarver i løbetid. Det er 5 år siden, at felterne langs ZERO linjen blev etableret, og de forskellige vegetationstyper blev analyseret for første gang. Linjen krydser hen over alle de kendte typer af plantesamfund, som forekommer i undersøgelsesområdet. Ved at overvåge ændringer i deres udbredelse og sammensætningen af plantearterne i de enkelte vegetationstyper, får man en indikation på, hvordan de dominerende vegetationstyper vil ændre deres udbredelse, sammensætning og dominans i et fremtidigt højarktisk miljø, hvor det forventes, at nedbøren vil øges, og hvor snedækket måske vil ligge længere. En af de vigtigste plantefordelende faktorer i Arktis er snedækket, og en ændring i dets varighed vil få indflydelse på områdets vegetation og dermed på fødegrundlaget for områdets planteædende insekter og dyrearter: moskusokse, snehare og halsbåndlemming samt deres prædatorer: ræv, ulv, hermelin og kjove.

Lemninger er der ikke blevet set mange af i år, men forleden morgen observeredes en hermelin hoppende mellem bygningerne - en yderst sjælden gæst i området. Desværre havde den ikke tænkt sig at blive for at optræde med sin elegante adfærd.

I ugens løb:

Søndag var Charlotte Sigsgaard, Malene Friis og Marie Arndal på en udflugt til toppen af Domen. Turen var en del af Malenes "Ny Top Hver Uge"-program. Grundet terrænmæssige omstændigheder vendte de tre tapre bjergbestigere først hjem mandag morgen efter en større fysisk udfordring, og de dukkede derfor først frem i messen hen på dagen. På trods af logistikchef Philips (Henrik Philipsen, red.) fremragende frembringelser i køkkenet, var lettelsen stor ved gensynet med stationens højt værdsatte kok, Malene. Samtidig vendte BioBasis-biologerne Line Kyhn og Toke Høye hjem fra sommerens ene lange observationstur; en tredages tur fra lørdag til mandag ind igennem Sødalen og videre vest på til det kontinentale bagland. Der var derfor en del ømme ben rundt omkring middagsbordet mandag aften. Line og Toke fik dog ikke lov at hvile sig i længere tid, for allerede tirsdag aften blev de sejlet til Daneborg for at gå de 25 kilometer hjem. I går, lørdag, gik Toke den sidste af sommerens store observationsture i bagende hede med kun en svag vind til at køle pandebrasken og til at holde myggene væk. Imens har den tredje BioBasis-biolog Jannik troligt passet sine fugleobservationer. Desuden har han

på det sidste udvidet sit virkefelt med fisk, men endnu uden det store held. Moskusokser, andre pattedyr, fugle, fisk og insekter i hele området er nu blevet registreret og optalt.

Mandag forlod logistiker Marc Hansen Zackenberg for en stund, idet han i denne uge har fået det ansvarsfulde erhverv at være stationsleder på klimastationen ved Daneborg. Her skal han servicere den italienske nordlysforsker Stefano Massetti.

Det ugentlige fly bragte i tirsdags nye folk til stationen: Sebastian Haugaard, Kristian Albert og Eric Steen Hansen, som de kommende uger skal arbejde med områdets geografi og botanik. Desuden måtte vi sige farvel til vores New Zealandske trækfugl, Angela Moles, der tog retur til "Down Under". De nytilkomne kastede sig straks over arbejdet med en utrolig iver: Sebastian lagde sammen med Charlotte Sigsgaard og logistikmedarbejder Ulrik Nielsen ud med at sejle til Lerbugten på nordsiden af Clavering Ø lige syd for stationen for at undersøge, hvordan elven bidrager med ferskvand til fjorden Young Sund. Sidenhen skal bidraget fra andre elve undersøges ved vandføringsmålinger, således at man kan få et samlet billede af elvenes vandbidrag til fjordens marine miljø. Ekspeditionens første konklusion er, at der er rigtig meget vand i elvene ...

Kristian Albert arbejder sammen med Marie Arndal med plantefysiologiske undersøgelser og opvarmningseksperimenter i små plastiktelte for at se, hvordan udvalgte plantearter reagerer på en lokal opvarmning. Pålidelige kilder oplyser dog, at der af og til også bliver tid til lidt skønlitteratur - vi venter alle i spænding på et fyldigt referat af den nyeste Harry Potter bog. De to plantefysiologer har en del "isenkram" til at måle parametrene, så deres undersøgelsesområde ligger ganske tæt på stationen. Nok så praktisk, når man laver døgnobservationer, hvor der skal måles med korte intervaller. Derfor sås Kristian for eksempel midt under fredag aftens volleyball kamp løbende ned over landingsbanen for at tjekke, at alt gik efter planen.

Den erfarne lav-botaniker, Eric Steen Hansen, har til opgave at følge op på sine registreringer fra år 2000, hvor lavernes forekomst og artssammensætning blev registreret langs ZERO linjen.

Endelig kan det berettes, at sommerens varmeste dag med en max. temperatur over 21 grader og en luftfugtighed under 30 procent blev målt i torsdags. De ugentlige vejrmeddelelser fra Danmarks Meteorologiske Institut via Constable Pynt, der oftest lyder på "halvt sol, halvt skyet og 4-6° C kan hermed indtil videre dementeres.

/Marie-Luise Øllgaard Meyhoff og Christian Bay